

»FEGYELMEZETT ÉRDEKLŐDÉSSSEL NYÚLJ BÁRMILYEN PROBLÉMÁHOZ«

– a 90 éves Wiedemann László köszöntése

Horváthy Péter
Tours-i Egyetem, Franciaország

– *Érdekel a fizika? Akkor gyere a Wiedemannhoz!* – sügta valaki oda a szünetben.

Így kerültem, vidékről frissen fölköltözött másodisként az elegáns, fehér zakót viselő *Wiedemann* Tanár Úr központi fizika szakkörére, amelyet nálunk tartott, a „Fazékban”.

Nem véletlenül, hiszen Wiedemann „Laci” (kis megszakításoktól eltekintve) egész életében Fazekas diák volt és maradt. Igazából már akkor is, amikor még nem is volt Fazekas, mert Laci annak elődjében, a budapesti Szent Benedek Gimnáziumban tanult, majd az ELTE matematika–fizika szakának elvégzését követő szombathelyi vargabetű után újra visszakerült az akkor már nevet váltott *alma mater*-ba. Tanítványai közt voltak a tudomány olyan későbbi nagyságai is, mint *Lovász Laci* (aki fizika OKTV-t is nyert csak úgy, „másodkézből”), vagy *Laczkovich Mik*.

Amikor a Fazékba kerültem, Wiedemann László már nem tanárkodott, hanem szakfelügyelő volt a „Szatócs”-ban (SZAKfelügyeleti- és TOvábbképzési CSoport). De helyileg továbbra is ugyanabban a nagy, századeleji épületben maradt. És tanítani akkor is szeretett – hát ez volt az a híres szakkör.

Tanárainktól nem csak tárgyi ismereteket, de – a fizikán túlmenően – az egész életünkre kiható viselkedésmódot tanultunk. Mert minden nagy pedagógusnak megvan a maga tudós-, sőt emberformáló stílusa. *Vermes Miklós* híres volt vulkánfíber kofferjáról, ahonnan cirkuszi artistaként húzta elő – no nem a nyulakat, de a demonstrációs kísérleteihez szükséges tárgyakat. Már ezért megérte kijárni Csepelre, „pukkfütty” előadásaira! *Kunfalvi Rezső* bácsi szelíd mosolya a tudományban való gyönyörködésre bátorított. Csodákat meséltek a tanítványok *Holics László* temperamentumos óráiról, feldobott, majd méterekkel távolabb újra elkapott kretáiról.

Mit tanultunk Wiedemann Tanár Úr szakkörén? A probléma megfogását, majd kibontását. Precíz gondolatmenetet és magasabb szintű visszatérést, amely

új perspektívákat nyit. Nézőpontváltást, amely a probléma plasztikus körbejárását, a fizikai folyamat mélyebb megértését nyújtja. Tudományos józanságot és önfegyelmet.

Egész későbbi életünk során kapcsolatban maradtunk a „Lacivá” fiatalodott Tanár Úrral. Rendszeresen informáltam mozgalmos életem és fizikusi fejlődésem alakulásáról, amelyet ő mindig is jóindulatú érdeklődéssel követett. Meglátogattam, amikor itthon jártam. 2003-ban írt leveléből idézve: „...ezek a kovászokként ható emlékek valóban produktív elemek. Törekvéseink, vízióink a nagyra, a megismerés csodájára, egyben közös szemlélete ugyanannak a nagyszerűnek: sors-komponens. Minden közönségesnek, minden butának, minden közepeszerű posványoknak elutasítása, egy misszióknak és élethossziglan tartó szenvedésnek vállalása, melynek végpontja egy Esztétikum megszületése bennünk.”

Harminc évig maradt Wiedemann László a Fővárosi Pedagógiai Intézet munkatársa. A fizikai szakfelügyeletet irányította, ellátta a fizika-továbbképzési feladatokat. Előadásokat és demonstrációkat tartott és szervezett.

Az Országos Ösztöndíj Tanács jóvoltából hosszabb tanulmányutat tett (az akkor még „Nyugat”-) Németországban.

Közreműködött a *KöMaL* fizikarovatánál. 25 éven át volt tagja az OKTV Vermes Miklós-vezette versenybizottságának, majd a Vermes Miklós Alapítvány kuratóriumának. Tíz éven át pedig a Vermes-versenyek előadója és a Mikola-versenyek versenybizottsági tagja.

1970-ben Mikola-, 1978-ban az Oktatásügy Kiváló Dolgozója díjat kapott. 1992-ben Németh László díjjal, 2003-ban Rátz Tanár Úr Életműdíjjal tüntették ki. A Vermes Miklós Alapítvány díjait is elnyerte.

– *Legyen gondod önmagad munkájának kontrolljára. Fegyelmezett érdeklődéssel nyúlj bármilyen problémához!* – kísér immár 51 éve a Wiedemann Tanár Úrtól érettségim után kapott intés.



A Rátz Tanár Úr Életműdíj átadásán (2003).